

ARCHEOLOGIENOTA

AALST MERESTRAAT
(prov. OOST-VLAANDEREN)

PROGRAMMA VAN MAATREGELEN

Auteurs: Bert ACKE, Bart BARTHOLOMIEUX, Daphné
VERAART

Monument Vandekerckhove nv
Oostrozebekestraat 54
8770 INGELMUNSTER

Afdeling Archeologie
Projectcode: 2016K234

- **Administratieve gegevens**

- ➔ Initiatiefnemer: zie privacyfiche
- ➔ Erkende archeoloog: Bart Bartholomieux, OE/ERK/Archeoloog/2016/00127
- ➔ Erkende archeoloog rechtspersoon: Monument Vandekerckhove nv, Oostrozebekestraat 54, 8770 Ingelmunster, OE/ERK/Archeoloog/2015/00031
- ➔ Locatiegegevens: Aalst Merestraat (zie plan in bijlage 2 en 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)
- ➔ Lambertcoördinaten: X: 125267, Y: 180892; X: 125395, Y: 181009
- ➔ Kadastergegevens: Aalst, afdeling 2, sectie C, percelen 1232a, 1239d, (deel) 1239e (zie plan in bijlage 3 bij het verslag van resultaten bureauonderzoek)

- **Aanleiding vooronderzoek**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Resultaten vooronderzoek zonder ingreep in de bodem**

- ➔ zie het verslag van resultaten bureauonderzoek

- **Gemotiveerd advies**

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig, alle relevante beschikbare bronnen zijn teruggevonden en zijn geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Wel werd duidelijk dat er op het terrein een aanzienlijke bodemingreep wordt gepland, de mate waarin deze het bodemarchief zal verstoren is niet te bepalen. De landschappelijk interessante ligging op droge leemgrond op een heuvelrug, de archeologische gegevens uit de nabije omgeving, gecombineerd met de beperkte ingrepen op het terrein sinds halverwege de 18de eeuw, maakt dat er een reële kans is op een eventuele archeologische site met een goede bewaring. Om deze redenen is voor het volledige projectgebied een verder vooronderzoek noodzakelijk. Er wordt een verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven geadviseerd. Voor een uitgebreide evaluatie van de verschillende onderzoeksmethoden wordt verwezen naar het verslag van resultaten (hoofdstuk 2.4.).

Hieronder worden de voorwaarden beschreven waaraan proefsleuvenonderzoek moet voldoen. Het uitgestelde traject is noodzakelijk omdat de gronden op dit moment niet in

eigendom zijn van de initiatiefnemer en de huidige eigenaar geen toestemming geeft voor enig veldwerk voordat de verkavelingsvergunning bekomen is.

- **Planafbakening**

Het projectgebied heeft een oppervlakte van ca. 6325m² en dient volledig onderzocht te worden door middel van proefsleuven (zie figuur 2).

Figuur 1: Kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (bijlage 3 verslag van resultaten bureauonderzoek).

- **Vraagstelling**

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de ontwikkeling van het projectgebied. Hieronder worden de specifieke (niet limitatieve) onderzoeksvragen voor het proefsleuvenonderzoek weergegeven. Deze onderzoeksmethode is succesvol beëindigd wanneer haar vraagstellingen succesvol kunnen worden beantwoord.

- Wat is de bodemkundige opbouw van het terrein?
- Zijn er archeologische sporen aanwezig?
- Welke is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren?
- Behoren de sporen tot één of meerdere periodes?
- Is er een relatie met de sporen uit de omliggende archeologische onderzoeken?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten?
- Is er een relatie tussen de archeologische sporen en de leprozerij?
- Welke is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Is er een archeologische site aanwezig binnen het projectgebied?
- Welke zijn de verder te nemen maatregelen i.f.v. de geplande werken?

- **Plan van aanpak**

Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven over het volledige onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt)¹. Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en bij voorkeur noordwest-zuidoost georiënteerd, dwars op de helling. Per sleuf en minstens om de 50m wordt machinaal een profielput aangelegd, op een dermate manier dat er een geschrinkt patroon ontstaat en men in feite om de 25m een zicht heeft op de bodemopbouw van het onderzoeksterrein.

Er worden extra volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen. Er wordt 10% van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5% door middel van volgsleuven, dwarssleuven of kijkvensters. Op die manier wordt 12,5% van het onderzoeksgebied onderzocht en kan met een minimale kost een betrouwbare inschatting gemaakt worden omtrent het archeologisch potentieel van de site. Zodoende

¹ Als men de kosten-baten afweging maakt, is deze methode van proefsleuven het meest aangewezen om archeologische sites op te sporen en te preferen boven andere systemen. Zie *Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.*

kan men ook beter de onderzoekstermijn en –kost inschatten bij een eventueel vervolgonderzoek.²

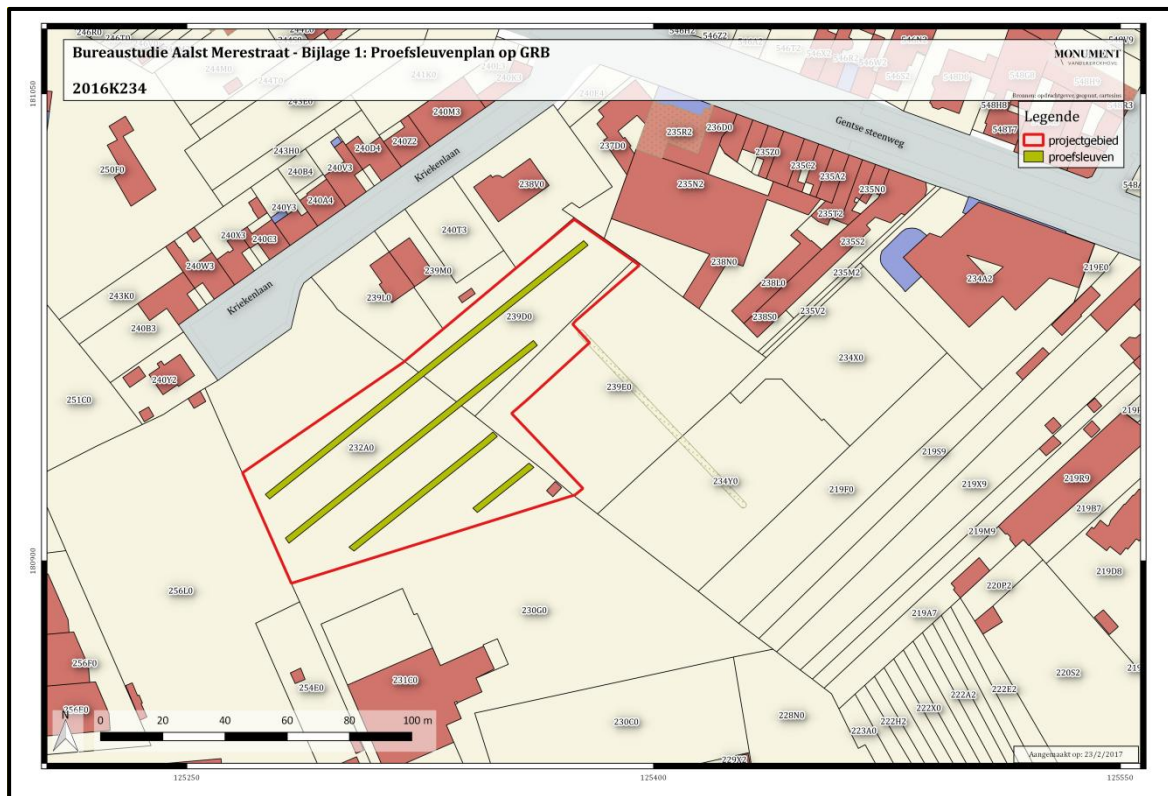
De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (vb. brandrestengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Figuur 2 toont het vooropgestelde proefsleuvenplan volgens de ideale situatie. Hierbij zijn op een minimum afstand van 4m van de grens van het projectgebied 4 evenwijdige sleuven aangeduid. Deze zijn dwars op de natuurlijke helling van het terrein aan te leggen en hebben een totale oppervlakte van 635m². Hierbij wordt de dekkinggraad van 10% voor de sleuven gehaald. Op basis van het DTM en luchtfoto's lijkt er zich een perceelsgreppel te bevinden ter hoogte van de grens tussen percelen 1239d en 1239e. Hier is reeds rekening mee gehouden bij de tweede sleuf en is deze hier niet verder doorgetrokken.

Het is aangewezen dat het sleuvenplan bij aanvang van het onderzoek indien nodig opnieuw wordt geëvalueerd door de erkende archeoloog die het proefsleuvenonderzoek zal uitvoeren, en dit in overleg met de initiatiefnemer (die eventuele randvoorwaarden kan opleggen) en rekeninghoudend met externe omstandigheden (bvb. terreinsituatie op moment van uitvoering).

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het sleuvenonderzoek moet niet uitgevoerd worden indien de geplande bouwwerken, waarvoor deze archeologienota wordt opgesteld, niet zullen worden uitgevoerd. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling kan beantwoord worden. Het gefundeerd kunnen beantwoorden van de vraagstelling is dus het evaluatiecriterium aan de hand waarvan de erkende archeoloog zal bepalen of het onderzoeksdoel succesvol bereikt is.

² Onderzoeksrapport agentschap Onroerend Erfgoed 48. Archeologisch vooronderzoek met proefsleuven. Op zoek naar een optimale strategie.

Figuur 2: Projectgebied op GRB met aanduiding van de proefsleuven (bron: geopunt.be) (bijlage 1 verslag van resultaten bureauonderzoek).

- **Gewenste competenties**

- ➔ Het is van belang dat gedurende alle fases van het vooronderzoek met ingreep in de bodem, het veldwerk wordt uitgevoerd door een archeoloog met voldoende ervaring in het prospecteren en waarderen van meerperiodensites.
- ➔ In het kader van het proefsleuvenonderzoek dient het team te bestaan uit minstens 2 archeologen waarbij minstens één van de uitvoerende archeologen ten minste 220 werkdagen veldervaring heeft met onderzoek op leembodems, en beide beschikken over minstens 20 werkdagen veldervaring wat betreft proefsleuvenonderzoek.
- ➔ Gedurende het veldwerk dient een aardkundige op afroep beschikbaar te zijn op het terrein. De aardkundige moet beschikken over aantoonbare ervaring met leembodems.

- **Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk**

Er zijn geen voorziene afwijkingen van de Code van Goede Praktijk.

Bureaustudie Aalst Merestraat - Bijlage 1: Proefsleuvenplan op GRB

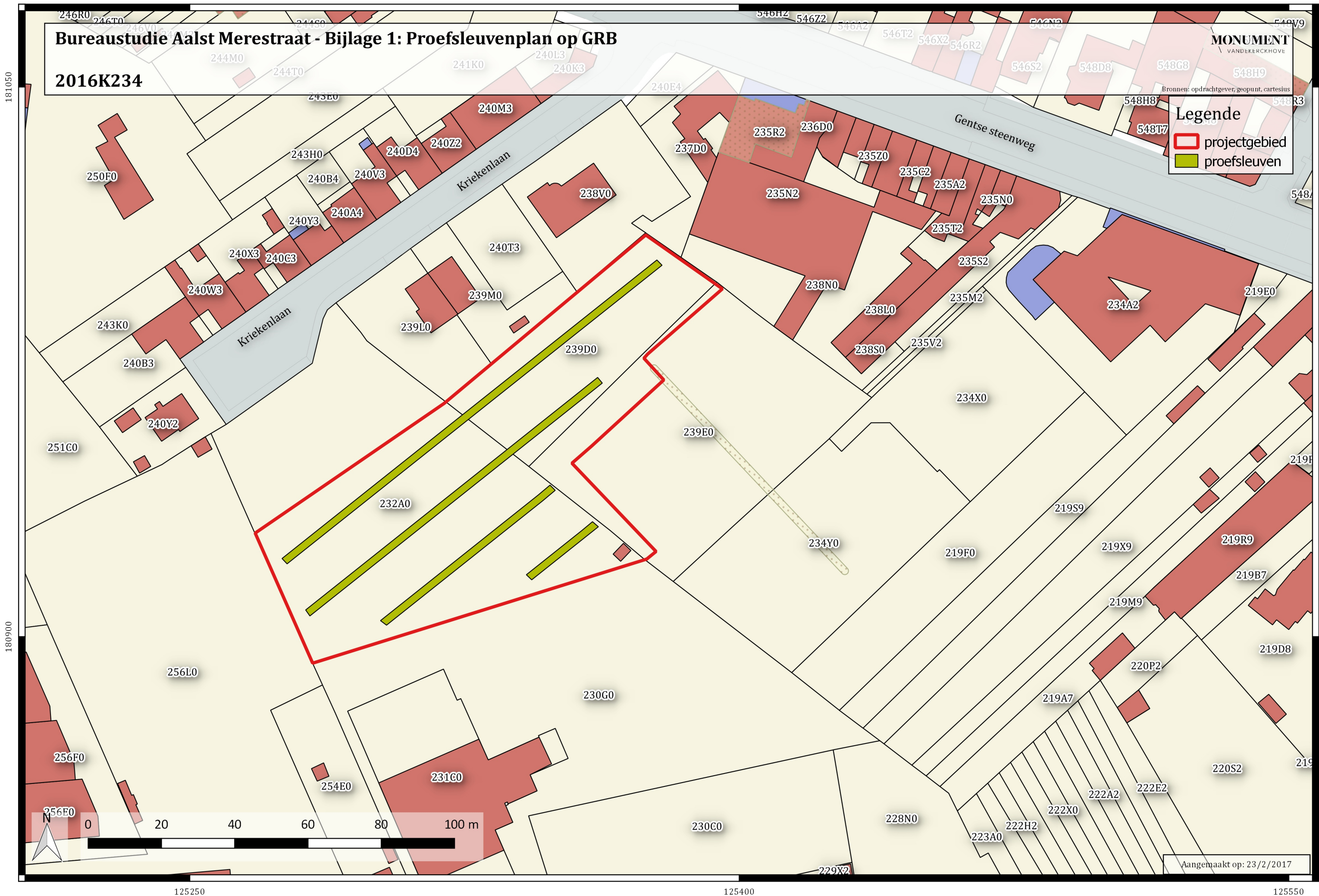
2016K234

MONUMENT
VANDEKERCKHOVE

Bronnen: opdrachtgever, geopunt, cartesius

Legende

- projectgebied
- proefsleuven

Aangemaakt op: 23/2/2017